

METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

Stosowane przez jednostkę zasady wyceny aktywów i pasywów zostały opracowane na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694 z późn. zm.),
- 2) ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249 poz. 2104 z późn. zm.),
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142 poz. 1020) zmienionego rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 kwietnia 2008 r. (Dz.U. Nr 72 poz. 422),
- 4) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 117 poz. 791),
- 5) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji (Dz.U. Nr 112, poz. 759),
- 6) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami majątku ruchomego powierzonego jednostkom budżetowym, zakładom budżetowym i gospodarstwom pomocniczym (Dz.U. Nr 191 poz. 1957).

Rozdział I

Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów

1. Aktywa i pasywa Urzędu wycenia się wg zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz w przepisach szczególnych wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych według niżej przedstawionych zasad.
2. Przy wycenie majątku likwidowanych jednostek lub postawionych w stan likwidacji stosuje się zasady wyceny ustalone w ustawie o rachunkowości dla jednostek kontynuujących działalność, chyba, że przepisy stanowią inaczej.
3. Przy sprzedaży, nieodpłatnym przekazaniu innej jednostce, darowiźnie i likwidacji zużytych składników majątku ruchomego powierzonego jednostkom budżetowym stosowane są wyceny wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami majątku ruchomego powierzonego jednostkom budżetowym, zakładom budżetowym i gospodarstwom pomocniczym.

1. Wartości niematerialne i prawne

1. Wartości niematerialne i prawne (ewidencjonowane na koncie 020):
  - 1) nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia,
  - 2) otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu wprowadza się do ewidencji w wartości określonej w tej decyzji,
  - 3) otrzymane na podstawie darowizny wprowadza się do ewidencji w wartości rynkowej z dnia nabycia.
2. Wartość rynkowa określana jest na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia.
3. Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych (za wyjątkiem pomocy dydaktycznych), finansuje się ze środków na inwestycje i umarza na podstawie planu amortyzacji wg stawek amortyzacyjnych określonych w przepisach dotyczących podatku dochodowego od osób prawnych.
4. Wartości niematerialne i prawne zakupione ze środków na wydatki bieżące o wartości początkowej niższej od wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, a także będące pomocami dydaktycznymi albo ich nieodłącznymi częściami ujmują się tylko w ewidencji ilościowej, spisując w koszty pod datą zakupu.

2. Rzeczowe aktywa trwałe

1. Rzeczowe aktywa trwałe obejmują :
  - środki trwałe,
  - pozostałe środki trwałe,
  - inwestycje (środki trwałe w budowie).
2. Środki trwałe to składniki aktywów zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości oraz stanowiące własność Gminy Miejskiej Pabianice, w stosunku do których uprawnienia właścicielskie sprawują organy Miasta, niezależnie od sposobu ich wykorzystania.
  - 1) Środki trwałe obejmują w szczególności:
    - a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
    - b) lokale będące odrębną własnością,
    - c) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu,
    - d) budynki,
    - e) budowle,
    - f) maszyny, urządzenia,
    - g) środki transportu i inne rzeczy.
  - 2) Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:
    - a) w przypadku zakupu – wg ceny nabycia lub ceny zakupu, jeżeli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości,
    - b) w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia lub w przypadku trudności jego określenia – wg wyceny rzeczoznawcy,
    - c) w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanej dokumentacji z uwzględnieniem zużycia lub według wartości godziwej,

- d) w przypadku spadku lub darowizny – według wartości godziwej w dniu otrzymania lub w niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu,
  - e) w przypadku otrzymania nieodpłatnie od Skarbu Państwa lub innej jednostki samorządu terytorialnego, w wartości określonej w decyzji o przekazaniu,
  - f) w przypadku otrzymania na skutek wymiany środka niesprawnego – w wysokości wynikającej z dowodu dostawy.
- 3) Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy

3. Środki trwałe ewidencjonuje się z podziałem na:

- podstawowe środki trwałe (konto 011)
- pozostałe środki trwałe (konto 013)

1) Podstawowe środki trwałe (ewidencjonowane na koncie 011) finansuje się ze środków na inwestycje w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 107 poz. 736 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz.U. Nr 120 poz. 831).

- a) Podstawowe środki trwałe umarzane są z wyjątkiem gruntów na podstawie aktualnego planu amortyzacji wg stawek amortyzacyjnych określonych w przepisach dotyczących podatku dochodowego od osób prawnych.
- b) Odpisów umorzeniowych dokonuje się od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania. Umorzenie ujmowane jest na koncie 071 jednorazowo na koniec roku.
- c) Dla wszystkich środków trwałych przyjęto liniową metodę naliczania umorzenia.
- d) Aktualizacji wartości początkowej i dotychczasowego umorzenia środków trwałych dokonuje się wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, a wyniki aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki.
- e) Wartość gruntów na potrzeby wyceny bilansowej nie aktualizuje się.

4. Pozostałe środki trwałe (ewidencjonowane na koncie 013) to środki trwałe wymienione w paragrafie 5 ust 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142 poz. 1020, Dz.U. z 2008 r. Nr 72 poz. 422), które finansuje się ze środków na wydatki bieżące (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia finansowanego z inwestycji). Obejmują one:

- 1) meble i dywany,
- 2) odzież i umundurowanie,
- 3) pozostałe środki trwałe o wartości początkowej nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, (w dniu wejścia w życie niniejszego Zarządzenia – 3.500 zł), dla których odpisuje się 100% wartości w koszty w momencie oddania do używania,

Pozostałe środki trwałe umarza się w 100% w miesiącu przyjęcia do używania.

Ewidencja ilościowo-wartościowa prowadzona jest przez Kancelarię Prezydenta w księgach inwentarza.

5. Inwestycje (środki trwałe w budowie) to aktywa, których koszty poniesione w okresie trwania budowy montażu, przystosowania, ulepszenia, i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów zaliczone do dnia bilansowego lub dnia zakończenia inwestycji w tym również:

- a) niepodlegający odliczeniu VAT,
- b) koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania,
- c) opłaty notarialne, sądowe,
- d) odszkodowania dla osób fizycznych i prawnych do zakończenia budowy.

1) Do kosztów wytworzenia nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu i kosztów przed udzieleniem zamówień na realizację inwestycji np.: koszty przetargów, ogłoszeń.

2) W Urzędzie do kosztów inwestycji zalicza się w szczególności koszty:

- a) dokumentacji projektowej,
- b) nabycia gruntów i innych składników związanych z budową,
- c) badań geodezyjnych i innych dotyczących określenia właściwości geologicznych terenów,
- d) przygotowania terenów pod budowę pomniejszone o uzyski ze sprzedaży zlikwidowanych obiektów,
- e) opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy,
- f) założenia stref ochronnych i zieleni,
- g) nadzoru autorskiego i inwestorskiego,
- h) ubezpieczeń majątkowych obiektów w trakcie budowy,
- i) sprzątnięcia obiektów poprzedzającego oddanie do użytkowania,
- j) inne koszty bezpośrednie związane z budową.

3. Należności długoterminowe to należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego. Wyceniane są w kwocie wymagającej zapłat, a więc łącznie z należnymi odsetkami, pomniejszonej o ewentualne odpisy aktualizujące ich wartość (zasada ostrożności). Jeżeli spłata należności następuje w ratach – to raty płatne w roku obrotowym następującym po dniu bilansowym oraz raty zaległe wykazuje się w poz. B.II. aktywów, a resztę płatną powyżej 1 roku w poz. A.III. bilansu jednostki.

4. Długoterminowe aktywa finansowe to aktywa traktowane jako inwestycje długoterminowe, które obejmują :

- akcje i udziały w obcych podmiotach,
- akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty długoterminowe.

Na dzień przyjęcia do ewidencji długoterminowe aktywa finansowe wyceniane są w cenie nabycia lub w cenie zakupu.

Na dzień bilansowy udziały w innych jednostkach oraz inwestycje długoterminowe wyceniane są w:

- a) cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, lub
- b) w wartości godziwej, lub
- c) w cenie rynkowej (przeszacowanie ceny nabycia).

Ewidencja winna zapewnić ustalenie wartości bilansowej netto poszczególnych rodzajów długoterminowych aktywów finansowych.

5. **Mienie zlikwidowanych jednostek** to rzeczowe składniki majątku faktycznie przejęte przez Urząd po zlikwidowanym przedsiębiorstwie, innej jednostce podległej lub jednostce budżetowej do czasu podjęcia decyzji przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego o ich przeznaczeniu. Składniki tego mienia ujmowane są na koncie 015 wg wartości netto wynikającej z bilansu zamknięcia zlikwidowanego podmiotu rozchodowane są wg wartości wynikającej z decyzji, umowy, dokumentu sprzedaży czy likwidacji.

6. **Zapasy** obejmują materiały, które wycenia się po cenach zakupu. Urząd prowadzi ewidencję materiałów:

- ilościowo-wartościową, prowadzoną przez Wydział Budżetu i Finansów,
- ilościową, prowadzoną przez Kancelarię Prezydenta Miasta.

Przyjęcie materiałów do magazynu następuje w rzeczywistych cenach zakupu, a ich rozchód według rzeczywistych cen zakupu wycenianych metodą FIFO (pierwsze weszło, pierwsze wyszło).

Od składników zaliczanych do zapasów nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Materiały o niewielkiej wartości mogą bezpośrednio obciążać koszty bez ujmowania ich wartości na konto magazynowe.

7. **Należności krótkoterminowe** to należności które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

1) Należności krótkoterminowe wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny tj. w wartości netto czyli po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych.

2) W Urzędzie należności z tytułu dochodów budżetowych ujmowane są na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, a należności długoterminowe na koncie 226 z tytułu prywatyzacji i należności zahipotekowane.

3) Należności realizowane na rzecz innych podmiotów ujmuje się jako zobowiązania wobec tych jednostek.

8. **Odpisy aktualizujące** tworzy się w oparciu o przepisy art. 35b ustawy o rachunkowości.

1) Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych, w zależności od charakteru ekonomicznego należności, której odpis dotyczy.

2) Przy dokonywaniu odpisów aktualizujących uwzględnia się następujące zasady:

- a) odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących rozchodów budżetu zalicza się do wyników na pozostałych operacjach niekasowych,
- b) odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących funduszy tworzonych na podstawie ustaw obciążają fundusze,
- c) odpisy aktualizujące wartość należności realizowanych na rzecz innych jednostek obciążają zobowiązania wobec tych jednostek,
- d) odpisy aktualizujące wartość należności dokonywane są nie później niż na dzień bilansowy.

- 3) Weryfikacja stanu należności poprzez utworzenie odpisu aktualizującego następuje w sytuacji, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że należności nie zostaną odzyskane, czyli nie spowodują wpływu korzyści ekonomicznych.
- 4) Odpisy aktualizujące od należności podatkowych dokonywane są na koniec roku bilansowego.
- 5) Odpisu aktualizacyjnego należności podatkowej dokonujemy wówczas jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że należność nie zostanie uregulowana. Dokonanie odpisu aktualizacyjnego musi zostać udokumentowane złą sytuacją majątkową i finansową podatnika.
- 6) Do przesłanek uzasadniających dokonanie odpisu aktualizacyjnego w 100% należy:
  - a) ogłoszenie upadłości podatnika (z wyłączeniem należności zabezpieczonych hipoteką lub zastawem skarbowym),
  - b) oddalenie wniosku o upadłość ze względu na brak majątku (z wyłączeniem należności zabezpieczonych hipoteką lub zastawem skarbowym),
  - c) umorzenie postępowania upadłościowego ze względu na brak majątku (z wyłączeniem należności zabezpieczonych hipoteką lub zastawem skarbowym),
  - d) zwrot tytułów przez naczelnika urzędu skarbowego z postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego ze względu na nieściągalność.
- 7) W przypadku odwołania się podatnika od decyzji ustalającej podatek lub określającej wysokość zobowiązania – odpis aktualizujący tworzy się do wysokości zakwestionowanej kwoty.
- 8) Odpisy aktualizujące należności wpływają wyłącznie na wycenę bilansową należności. Dokonanie odpisu aktualizującego nie ma żadnego wpływu na wartość należności wykazywanych w księgach rachunkowych.

9. Odsetki od należności, w tym również odsetki, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w momencie ich zapłaty.

- 1) Na koniec kwartału odsetki należne, a nie zapłacone podlegają ewidencji na kontach bilansowych. W przypadku zwiększenia do stanu z poprzedniego kwartału WN 221 MA 290, w przypadku zmniejszenia WN 290 MA 221.
- 2) Umorzenia należności dokonuje się zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 117 poz. 791).
- 3) Niewielkie salda należności, w kwocie nie przekraczającej kosztów wysłania upomnienia, podlegają odpisaniu w pozostałe koszty operacyjne.
- 4) W odniesieniu do naliczania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych i sposobów zaokrąglania należności budżetu i odsetek stosuje się przepisy wynikające z ustawy Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 8 z 2005 r. poz. 60 z późn. zm.).

10. Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się wg wartości nominalnej. Walutę obcą na dzień bilansowy wycenia się wg kursu średniego danej waluty ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na ten dzień. W ciągu roku obrotowego operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności i zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży walut banku obsługującego budżet Miasta.

- 11. Krótkoterminowe papiery wartościowe** to aktywa finansowe nabyte w celu odsprzedaży lub których termin wykupu jest krótszy od jednego roku od dnia bilansowego, np. akcje obce, obligacje obce, bony skarbowe i inne dłużne papiery wartościowe m.in. weksle o terminie wykupu powyżej 3 miesięcy, a krótszym od 1 roku.
Wycenia się je na dzień bilansowy w cenie nabycia lub po cenie rynkowej, zależnie od tego, która z tych cen jest niższa. Papiery wartościowe dla których nie istnieje rynek aktywny wycenia się w wartości godziwej.
- 12. Rozliczenia międzyokresowe kosztów:**
- 1) czynne – to koszty poniesione przez Urząd, dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych. Ich wycena bilansowa odbywa się według wartości nominalnej. Przedmiotem tych rozliczeń mogą być koszty czynszów, energii, ubezpieczeń majątkowych i inne opłacone z góry - jednak w jednostce mają nieistotną wartość i dlatego występują wyjątkowo.
  - 2) bierne – to rezerwy na koszty przyszłych okresów. Mogą dotyczyć oszacowania skutków toczącego się postępowania i innych rezerw na przewidywane zobowiązania, jednak z uwagi na marginalny zakres nie są tworzone.
- 13. Zobowiązania z tytułu dostaw** wycenia się w kwocie wymagalnej zapłaty, czyli łącznie z odsetkami – jeżeli takowe wystąpią, naliczonymi na podstawie not odsetkowych otrzymanych od kontrahentów.
- 14. Zobowiązania wyrażone w walucie obcej** wycenia się nie później niż na koniec kwartału wg zasad obowiązujących na dzień bilansowy.
Odsetki od zobowiązań ujmowane są w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec kwartału
- 15. Rezerwy** tworzy się na zobowiązania pewne lub o dużym prawdopodobieństwie wystąpienia. Tworzy się je również w momencie przeznaczenia środków z dochodów własnych Urzędu na dofinansowanie inwestycji (środków trwałych w budowie).
- 16. Zobowiązania warunkowe** to zobowiązania pozabilansowe, które powstają na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie powodują powiększania zobowiązań bilansowych, ponieważ nie spełnione zostały warunki ich realizacji i nie jest znana dokładna ich wartość oraz termin realizacji zobowiązania. Zobowiązania tworzy się w związku z udzielonymi gwarancjami i poręczeniami majątkowymi w wysokości udzielonych gwarancji i poręczeń.
- 17. Przychody przyszłych okresów** to długoterminowe należności z tytułu dochodów budżetowych (np. decyzje o nasadzeniach drzew).
- 18. Zaangażowanie** to forma zobowiązania, wynikająca z podpisanych umów, decyzji i innych postanowień, która spowoduje wykonanie:
- 1) wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym Urzędu oraz w planie niewygasających wydatków przewidzianych do realizacji w danym roku, w roku następnym;
  - 2) dochodów własnych niezależnie od tego, w którym roku budżetowym nastąpi ich wydatkowanie.

Rozdział II Ustalenie wyniku finansowego

1. Ustalenie wyniku finansowego w Urzędzie

1. Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860.
2. Ewidencja kosztów działalności podstawowej prowadzona jest w zespole 4 kont tj. wg rodzajów kosztów i jednocześnie z uwzględnieniem podziału klasyfikacji budżetowej na działy, rozdziały i paragrafy wydatków oraz zadania.
3. Na wynik finansowy netto składa się :
  - a) wynik na sprzedaży,
  - b) wynik na działalności operacyjnej,
  - c) wynik na działalności gospodarczej,
  - d) wynik brutto,
  - e) obowiązkowa wpłata do budżetu nadwyżki środków obrotowych dochodów własnych (jeżeli wystąpi).

2. Ustalenie wyniku finansowego w organie finansowym

1. Wynik z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (niedobór lub nadwyżka) wykazywany w bilansie z wykonania budżetu ustalany jest na koncie 961 wg zasady kasowej poprzez porównanie zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych oraz wydatków niewykonanych niewygasających z końcem roku obrotowego, ujmowanych na odrębnych kontach:
  - a) 901 Dochody budżetu,
  - b) 902 Wydatki budżetu,
  - c) 903 Niewykonane wydatki.
2. Operacje wynikowe (niekasowe) nie powodują zwiększenia dochodów i wydatków roku obrotowego. Przychody i koszty finansowe oraz przychody i koszty operacyjne ujmowane są na koncie 962 „Wynik na operacjach niekasowych”. W roku następnym pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu przez radę miejską, saldo tego konta przeksięgowane jest na konto 960 „Skumulowana nadwyżka lub niedobór budżetu”. Wynik z wykonania budżetu wykazywany jest w sprawozdaniu budżetowym Rb-NDS zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Finansów o sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115 poz 781 z późn. zm.).